

Par Centrālās vēlēšanu komisijas 2022. gada pārskatu

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Rīga 2023

Revīzijas ziņojums

Datums skatāms dokumenta paraksta laika zīmogā un dokumenta numurs teksta failā.

“Par Centrālās vēlēšanu komisijas 2022. gada pārskatu”

Finanšu revīzija “Par Centrālās vēlēšanu komisijas 2022. gada pārskata sagatavošanas pareizību”

Revīziju veica vecākā valsts revidente Žanete Glaudiņa, valsts revidente Inga Žarikova, sektora vadītāja Ingrīda Kalniņa-Junga un informācijas sistēmu auditors Mārtiņš Vilmanis, atbildīgā sektora vadītāja p. i. vecākā valsts revidente Dzintra Tripane un departamenta direktore Ilze Bādere, pamatojoties uz Valsts kontroles Revīzijas un metodoloģijas departamenta 03.01.2023. revīzijas grafiku Nr.2.4.1-6/2023.

Revīzijas ziņojums stājas spēkā Valsts kontroles Revīzijas un metodoloģijas departamenta lēmuma par revīzijas ziņojuma apstiprināšanu spēkā stāšanās brīdī.

Vāka noformējumā izmantots attēls no tīmekļvietnes <http://depositphotos.com>, *Protected money concept*, autors *stymbox*, ID: 11356694.

Saturs

Kopsavilkums	4
Iepriekšējās revīzijās sniegto ieteikumu ieviešana.....	5
1. Ieteikuma par vēlēšanu norisei nepieciešamā finansējuma aprēķināšanas un valsts budžeta līdzekļu plānošanas pilnveidi ieviešanas progress	5
2. Ieteikumu par CVK IKT pārvaldības pilnveidi ieviešanas progress	8
Revīzijas raksturojums	12
Revīzijas mērķis	12
Revidējamās vienības un revidentu atbildība	12
Revīzijas pamatojums, apjoms un kritēriji	12
Termini un skaidrojumi	15
Pielikums. Valsts kontroles revīzijās sniegtie ieteikumi CVK IKT pārvaldības pilnveidei un CVK plānotās darbības to īstenošanai.....	16
Atsauces.....	18

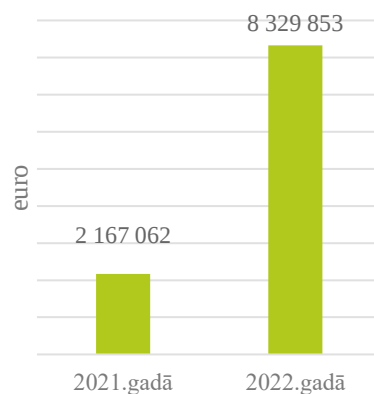

Kopsavilkums

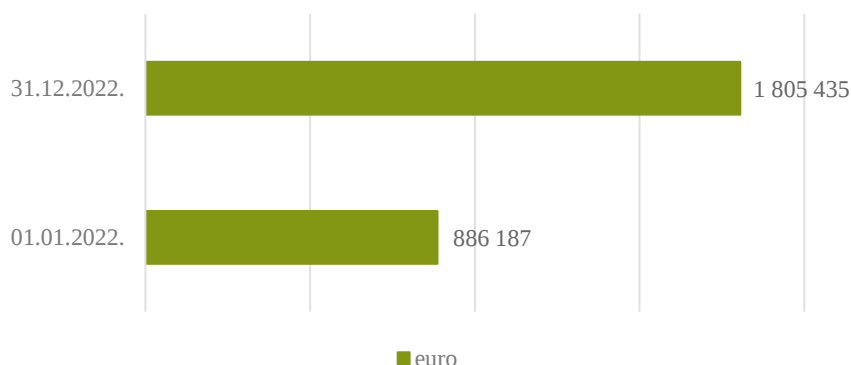
Šis revīzijas ziņojums ir sagatavots par Centrālās vēlēšanu komisijas (turpmāk – CVK) 2022. gada pārskatu, kas 01.07.2023. būs pieejams Valsts kases tīmekļvietnes www.kase.gov.lv sadaļā “Pārskati un tāmes”, “Ministriju un centrālo valsts iestāžu pārskati”. CVK gada pārskata dokumentiem Valsts kases tīmekļvietnē ir pievienots arī Valsts kontroles atzinums.

CVK izdevumu apmērs 2022. gadā ir 8 329 853 *euro* (1. attēls). Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu tie ir par 284 % lielāki, un tas saistīts ar normatīvajā aktā¹ CVK dotā uzdevuma izpildi – 14. Saeimas vēlēšanu norises nodrošināšanu – un šim mērķim piešķirto finansējumu.

CVK bilances kopsumma pārskata gadā ir palielinājusies par 104 %, iestādei īpašumā iegādājoties vēlēšanu informācijas sistēmas VVS Saeimas vēlēšanu moduli, un pārskata gada beigās ir 1 805 435 *euro* (2. attēls).

1. attēls. CVK izdevumu apmērs 2021. un 2022. gadā, *euro*

2. attēls. CVK bilances kopsumma pārskata perioda sākumā un beigās, *euro*

Gada pārskata sagatavošana

CVK 2022. gada pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par CVK finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un CVK darbības rezultātiem gadā, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī, un tas ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Gada pārskats **sniedz skaidru un patiesu priekšstatu** un ir sagatavots atbilstoši prasībām

Iepriekšējās revīzijās sniegto ieteikumu ieviešana

Valsts kontrole šajā revīzijā padziļināti vērtē ieviešanas progresu vairākiem iepriekšējo pārskata gadu revīzijās sniegtajiem ieteikumiem par: (1) iestādei nepieciešamā finansējuma aprēķināšanas un valsts budžeta līdzekļu plānošanas pilnveidi, (2) CVK IKT pārvaldības uzlabošanu. Atsevišķos gadījumos ieteikumu ieviešanas gaita ir ieilgusi un būtu nepieciešama daudz aktīvāka CVK rīcība, kuru Valsts kontrole turpmāk sagaida no CVK 2023. gada martā² ievēlētā jaunā sastāva. Gatavojoties 2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām, CVK ir svarīgi korekti aprēķināt un plānot valsts budžeta finansējumu, kā arī lemt par sekmīgai vēlēšanu norisei nepieciešamo informācijas sistēmu risinājumu.

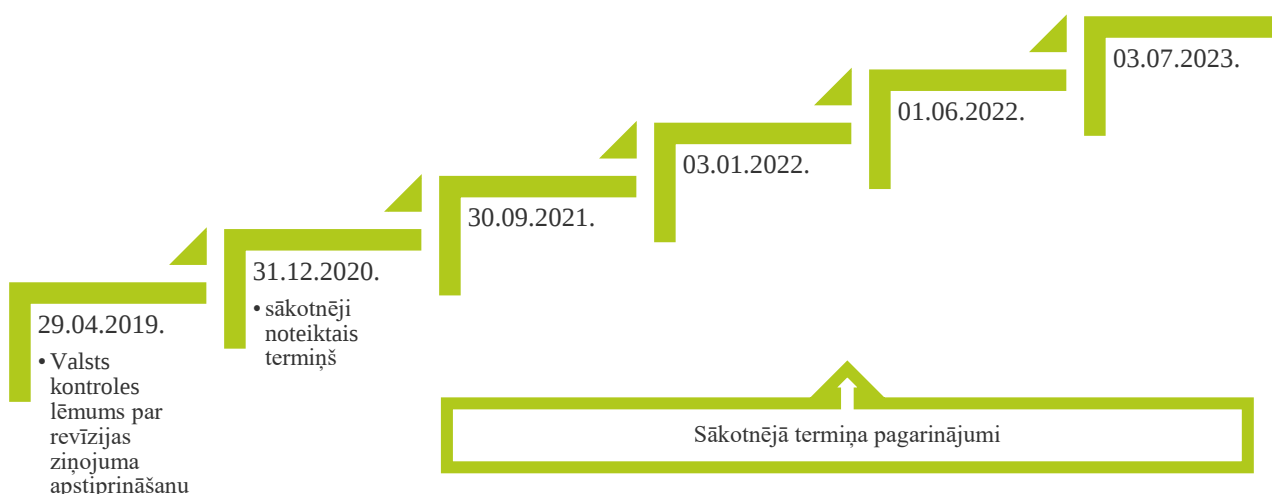
1. Ieteikuma par vēlēšanu norisei nepieciešamā finansējuma aprēķināšanas un valsts budžeta līdzekļu plānošanas pilnveidi ieviešanas progress

Valsts kontrole revīzijā par CVK 2018. gada pārskatu un vēl vairākās turpmāko periodu gada pārskatu revīzijās³ ir vērsusi uzmanību uz to, ka iestādē pastāv nepilnības vēlēšanu nodrošināšanai nepieciešamā finansējuma aprēķināšanā un attiecīgi valsts budžeta līdzekļu plānošanā. Tas ir veicinājis situācijas rašanos, ka vēlēšanu komisiju locekļu atlīdzības nepietiekamā apmēra dēļ, iespējams, savlaicīgi netika izveidotas vēlēšanu komisijas, kā arī regulāri novēloti tika uzsākti vēlēšanām nepieciešamā IS nodrošinājuma un pakalpojumu iegādes iepirkumi. Lai arī CVK apņēmas pusotra gada laikā ieviest Valsts kontroles revīzijā par CVK 2018. gada pārskatu sniegto ieteikumu, tādējādi pēc iespējas precīzāk plānojot vēlēšanu nodrošināšanas izdevumus, ieteikums vēl joprojām nav ieviests. Arī šajā revīzijā par CVK 2022. gada pārskatu secinām, ka pastāv nepilnības iestādes budžeta plānošanā, jo no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” tika piešķirti papildu 698 690 euro ar 14. Saeimas vēlēšanām saistīto materiālu iegādei, savukārt no valsts budžeta programmas “Saeimas vēlēšanas” viss piešķirtais finansējums netika izlietots – valsts budžetā tika pārskaitīti atpakaļ 860 120 euro jeb 9,3 % no kopumā piešķirtā. Ilgstoši nenovērstie trūkumi nepieciešamā finansējuma aprēķināšanā un iestādes budžeta plānošanā var ietekmēt arī CVK spēju sagatavot motivētu budžeta līdzekļu pieprasījumu Eiropas Parlamenta vēlēšanu nodrošināšanai 2024. gadā. Valsts kontrole turpinās sekot līdzi ieteikuma ieviešanas gaitai un sagaida, ka CVK ieviesīs Valsts kontroles ieteikumu pēc būtības – izstrādās un piemēros budžeta aprēķināšanas un plānošanas principus praksē, lai savlaicīgi un balstoties uz pēc iespējas precīzi veiktiem aprēķiniem sagatavotu nepieciešamā valsts budžeta finansējuma pieprasījumus.

Valsts kontroles revīzijā par CVK 2018. gada pārskatu⁴ tika konstatēts, ka vēlēšanu nodrošināšanai nepieciešamos valsts budžeta līdzekļus CVK nebija plānojusi pēc iespējas precīzi, lai jau sākotnēji palielinātu darba stundas tarifa likmes vēlēšanu komisiju locekļu atlīdzības paaugstināšanai, kas, iespējams, nodrošinātu savlaicīgāku vēlēšanu iecirkņu komisiju izveidi. CVK 13. Saeimas vēlēšanu nodrošināšanai lūdza papildu līdzekļus atlīdzības palielināšanai (324 294 *euro*), kas netika piešķirti, bet tajā pašā laikā, noslēdzoties pārskata gadam, Saeimas vēlēšanām sākotnēji piešķirto finansējumu CVK pilnā apmērā neizlietoja (finansējuma atlikums bija 153 406 *euro* jeb 4,9 % no 2018. gadam plānotā).

Revīzijā tika sniegts ieteikums⁵ CVK pārskatīt vēlēšanu norisei nepieciešamā finansējuma aprēķināšanas (tai skaitā, sagatavojot budžeta pieprasījumus) un piešķiršanas vēlēšanu komisijām līdzšinējo kārtību un nodrošināt attiecīgo uzlabojumu ieviešanu praksē. Ieteikumu ieviešot, tiktu veicināta pēc iespējas precīzāka vēlēšanu nodrošināšanas izdevumu (konkrētajā situācijā – atlīdzībai) plānošana.

Lai arī CVK apņēmas ieteikumu ieviest pusotra gada laikā, t. i., līdz 30.12.2020., tomēr tas netika izpildīts – ieteikums nav ieviests un vēl joprojām CVK saskaras ar problēmām tās darbības nodrošināšanai nepieciešamo finanšu līdzekļu plānošanā. Ieteikuma ieviešanas ziņošanas termiņu Valsts kontrole ir pagarinājusi četras reizes, ņemot vērā gan CVK izteiktos lūgumus par termiņa pagarināšanu, gan vērtējot iestādes veiktās atsevišķās darbības ieteikuma ieviešanā, un šobrīd noteiktais datums ir 03.07.2023. (3. attēls).

3. attēls. Valsts kontroles noteiktie ieteikuma ieviešanas ziņošanas termiņi

Problēmas ar CVK darbībai un tai uzticēto pienākumu⁶ – visa veida vēlēšanu, referendumu un tautas nobalsošanas rīkošanai – nepieciešamā finansējuma aprēķināšanu un plānošanu Valsts kontrole konstatēja nākamo pārskata gadu revīzijās:

2019

2019. gada revīzijā⁷ tika vērsta uzmanība uz to, ka Eiropas Parlamenta vēlēšanu organizēšanas vajadzībām nepieciešamā datu apmaiņas e-pakalpojuma iegādei finansējums piešķirts pusotru mēnesi pirms vēlēšanām un tikai 37 % apmērā no šim pakalpojumam sākotnēji pieprasītās summas, tas ir, tikai minimālo prasību nodrošināšanai. Tas negatīvi

ietekmēja IS darbības kvalitāti un datu apmaiņa starp vēlēšanu iecirkņiem iepriekšējās balsošanas dienās tika nodrošināta ar pārtraukumiem.

2021

2021. gada revīzijā⁸ tika konstatēts, ka CVK, sagatavojot budžeta līdzekļu pieprasījumu, nav atbilstoši novērtējusi un nav savlaicīgi pieprasījusi nepieciešamo finansējumu, lai nodrošinātu 2021. gada 5. jūnija pašvaldību domes vēlēšanām nepieciešamās informācijas sistēmas VVS tehniskā atbalsta iegādi, un tas bija jāpieprasa papildus no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”⁹. Problēmas ar nepieciešamā finansējuma VVS tehniskās pavadīšanas un lietotāju atbalsta pakalpojuma plānošanu ietekmēja arī šā pakalpojuma iegādes iepirkumu organizēšanu. Novēlota vēlēšanu tehniskās pavadīšanas izmaksu apzināšana un nepieciešamo līdzekļu savlaicīga neiekļaušana budžetā rezultējās sasteigtā līgumu noslēgšanā, īsos darbu izpildes termiņos un nodevumu pārbaudēs.

Arī šajā revīzijā par CVK 2022. gada pārskatu tika konstatētas nepilnības iestādes sākotnējā budžeta plānošanā. Pārskata gadā 14. Saeimas vēlēšanu nodrošināšanai CVK no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” saņēma 698 690 *euro* papildu finansējumu materiālu iegādei. Savukārt no valsts budžeta programmas “Saeimas vēlēšanas” arī šoreiz CVK visus piešķirtos finanšu līdzekļus Saeimas vēlēšanu nodrošināšanai neizlietoja, budžetā tika pārskaitīti atpakaļ 860 120 *euro* jeb 9,3 % no kopumā piešķirtā (t. sk. republikas pilsētu un novadu pašvaldību neizlietotā finansējuma summa bija 233 518 tūkst. *euro* jeb 5,4 % no CVK plānotā nepieciešamā finansējuma, kas tika piešķirts republikas pilsētu un novadu pašvaldībām 14. Saeimas vēlēšanu organizēšanai). CVK skaidro¹⁰, ka līdzekļi nav izlietoti, jo pašvaldībām piešķirtā finansējuma ietvaros vēlēšanu iecirkņos strādāja mazāks skaits darbinieku, nekā sākotnēji plānots, kā rezultātā arī preces un pakalpojumi iegādāti mazākā apjomā, nekā sākotnēji plānots.

Vērtējot ieteikuma ieviešanas gaitu, Valsts kontrole konstatēja, ka CVK ir izpildījusi vienu no plānotajām darbībām – izstrādājusi vadlīnijas vēlēšanu iecirkņa aprīkojuma, vēlēšanu komisijas locekļu un darbinieku skaita un plānoto darba stundu skaita noteikšanai Saeimas vēlēšanās atkarībā no vēlētāju skaita iecirknī¹¹. Otrā plānotā darbība – izstrādāt detalizētus nosacījumus Saeimas vēlēšanu nodrošināšanai nepieciešamā finansējuma aprēķināšanai – joprojām nav veikta. Līdz ar to arī 2022. gada budžeta pieprasījums nav sagatavots, pamatojoties uz pēc iespējas precīzāku vēlēšanu nodrošināšanai nepieciešamo izdevumu aprēķinu.

CVK skaidro¹², ka ieteikumu līdz šim nav izdevies ieviest finanšu plānošanā kvalificēta speciālista trūkuma dēļ. Šāda speciālista nodrošināšanai CVK iesniedza prioritārā pasākuma pieprasījumu¹³ izveidot papildu amata vietu – CVK sekretariāta vadītāju, kura pienākumos ietilptu arī finanšu plānošana. Tomēr, apstiprinot CVK budžetu 2023. gadam, papildu amata vieta netika izveidota, bet tika piešķirts finansējums atlīdzības celšanai CVK darbiniekiem¹⁴. Vienlaikus pēc CVK ierosinājuma¹⁵ ar grozījumiem¹⁶ Likumā par budžetu un finanšu vadību CVK ir pielīdzināta citām neatkarīgajām iestādēm, tā dodot iespēju CVK iesniegt un aizstāvēt savu budžeta pieprasījumu Ministru kabinetā.

Valsts kontroles ieskatā, piemērojot normatīvajā aktā no jauna piešķirtās tiesības, CVK būtu jāizmanto detalizēti nosacījumi vai metodika vēlēšanu nodrošināšanai nepieciešamā finansējuma aprēķināšanai, lai

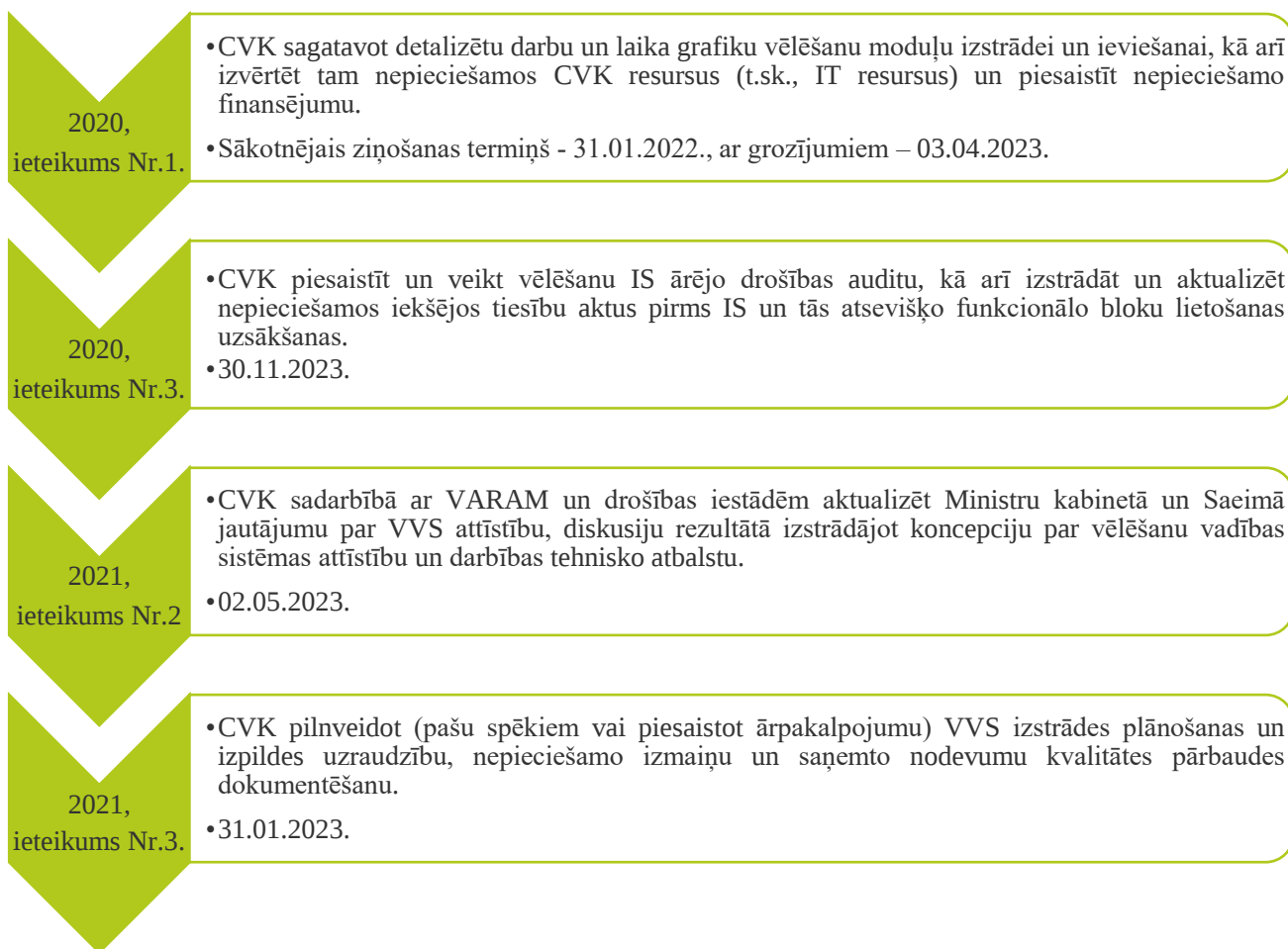
sagatavotu un argumentēti pamatotu pieprasīto finanšu līdzekļu apmērus ikgadējā budžetā un prioritāro pasākumu pieteikumos vidēja termiņa budžetam.

2. Ieteikumu par CVK IKT pārvaldības pilnveidi ieviešanas progress

CVK IKT pārvaldības uzlabošanai, kas tiešā veidā ietekmē Vēlēšanu vadības sistēmas (turpmāk – VVS) iegādi, izmantošanu un uzturēšanu, līdz 2023. gadam jāievieš četri ieteikumi. Lai gan CVK ir uzsākusi ieteikumu ieviešanu, ne visas darbības norit atbilstoši plānotajam. Sākotnēji ieteikumu ieviešanā CVK plānoja paļauties uz papildus budžetā pieprasītajiem resursiem IT kapacitātes stiprināšanai, ar ko bija plānots risināt gan VVS laicīgas iepirkšanas un piegāžu uzraudzības nepilnības, gan šīs sistēmas tālākās attīstības koncepcijas izstrādi, tomēr papildu finansējums piešķirts netika. Ieteikumu ieviešanu ir kavējusi CVK vadības maiņa un citi ārējie apstākļi. Tai pašā laikā sniegto ieteikumu aktualitāte ir tikai pastiprinājusies. CVK jaunā vadība meklē iespējamus risinājumus, līdz ar to sagaidāms, ka būtiski lēmumi vairāku Valsts kontroles sniegto ieteikumu ieviešanai tiks pieņemti tikai pēc revīzijas pabeigšanas. Tāpēc, Valsts kontroles ieskatā, ir būtiski pēc iespējas ātrāk izvērtēt un lemt par turpmāko vēlēšanu informācijas sistēmas nākotni un turpināt sekot līdzi ieteikumu ieviešanai.

CVK ir atbildīga par Saeimas vēlēšanu, Eiropas Parlamenta vēlēšanu, Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu, kā arī par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanas sagatavošanu un vadīšanu¹⁷. Lai nodrošinātu atbalstu šo procesu norisei (vēlēšanas sarakstu iesniegšana, vēlēšanu procesa nodrošināšana un dokumentēšana, balsu skaitīšana, vēlēšanu iznākuma un dažādas statistikas publicēšana u. c.), CVK kopš 2020. gada veic informācijas sistēmas VVS iegādi, kas sastāv no atsevišķiem sistēmas moduļiem katram vēlēšanu un tautas nobalsošanas veidam, kā arī sistēmas un tehnisko resursu sagatavošanas, darbības nodrošināšanas un lietotāju atbalsta pakalpojumu iegādi vēlēšanu laikā. Līdz šim CVK šādi ir iegādājusies divus VVS moduļus: Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanām 2021. gadā un Saeimas vēlēšanām 2022. gadā. Nākamā nepieciešamā moduļa iegādei Eiropas Parlamenta vēlēšanām finansējums vēl nav apstiprināts, un moduļa izstrāde vēl nav uzsākta.

Valsts kontrole, savās revīzijās¹⁸ vērtējot šo darījumu iegādes un izpildes procesus, iepriekš ir konstatējusi vairākas nepilnības. To novēršanai revīzijās par CVK 2020. gada un 2021. gada pārskatu pareizību ir sniegti būtiski četri ieteikumi, lai pilnveidotu savlaicīgu VVS izstrādi atbilstoši CVK pasūtītajam apjomam, kā arī veidotu kopējo tālākās šīs informācijas sistēmas attīstības scenāriju izstrādi (4. attēls).

4. attēls. Valsts kontroles revīzijās sniegtie ieteikumi CVK IKT pārvaldības pilnveidei

Šie ieteikumi joprojām ir aktuāli un nozīmīgi. Valsts kontroles uzsāktais nelikumīgas rīcības rezultātā radītu zaudējumu atlīdzināšanas process, pamatojoties uz revīzijā par CVK 2021. gada pārskatu konstatētajiem pārkāpumiem¹⁹, un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – KNAB) ierosinātais kriminālprocess saistībā ar CVK organizēto IS pakalpojumu iepirkumu²⁰ veicinājis diskusijas²¹ par CVK institucionālo statusu un nepieciešamību stiprināt iestādes kapacitāti, tajā skaitā saistībā ar VVS iegādes un uzturēšanas funkciju nodošanu citām kompetentajām iestādēm. Visticamāk, līdz šīs revīzijas beigām lēmums par vēlēšanu informācijas sistēmas turpmāko attīstību vēl netiks pieņemts, taču ir svarīgi, ka CVK jaunā vadība apzinās, kādi trūkumi būtu novēršami.

Kā viens no pirmajiem īstenojamajiem ieteikumiem²² 2020. gada pārskata revīzijā tika rekomendēts uzlabot IKT drošības pārvaldību, attiecībā uz kuru iepriekš tika konstatēti divi būtiski trūkumi:

- ❖ ārējo drošības auditu veikšana bija iekļauta izstrādes līgumos, kas radīja risku drošības pārbaudžu objektivitātei;
- ❖ drošības pārvaldības dokumentu neesamība VVS darbībai.

Revīzijā konstatēts, ka CVK ir atbilstoši ieteikumam rīkojusies pirms Saeimas vēlēšanām 2022. gadā un pasūtījusi ārējo drošības auditu, kā arī izstrādājusi normatīvajos aktos paredzētos iekšējos IKT drošības pārvaldības dokumentus, kā, piemēram, drošības politiku, iekšējos drošības noteikumus, lietošanas

noteikumus, darbības nepārtrauktības plānu, risku reģistru, tādējādi novēršot iepriekš revīzijā konstatētās nepilnības attiecībā uz trūkumiem VVS drošības pārvaldībā. Ieteikuma kopējā ieviešana turpinās, jo līdzīga veida IKT pārvaldības dokumentāciju līdz 2023. gada beigām tika paredzēts izstrādāt arī Eiropas Parlamenta vēlēšanu un tautas nobalsošanas sistēmu moduļiem, ja tie tiks izstrādāti (detalizētāk CVK plānotās darbības ieteikumu ieviešanā skatīt [pielikumā](#)).

2020. gada pārskata revīzijā tika konstatētas arī nepilnības savlaicīgā VVS iegādē – plānošanā, finansējuma piesaistē, iepirkumu organizēšanā, risinājuma piegādē, ieviešanā un drošības testēšanā. Valsts kontrole sniedza CVK ieteikumu²³ turpmāk savlaicīgi sagatavot detalizētu darbu un laika grafiku vēlēšanu moduļu izstrādei un ieviešanai, kā arī savlaicīgi izvērtēt tam nepieciešamos CVK resursus (t. sk. IT resursus) un piesaistīt nepieciešamo finansējumu. Ieteikums paredzēja šādu grafiku sagatavošanu gan Saeimas vēlēšanu moduļa izstrādei, gan Eiropas Parlamenta un tautas nobalsošanas moduļu izstrādei. Šajā revīzijā konstatēts, ka Saeimas vēlēšanām šāds grafiks tika izstrādāts, bet faktiski veikto darbību termiņi neatbilda sākotnēji plānotajam grafikam un jau pirmie darbi – kā specifikāciju izstrāde un iepirkumu organizēšana – notika ar vairāku mēnešu kavēšanos. Tas radīja saspringtus turpmākos sistēmas izstrādes un nodevumu pārbaudes termiņus, kā arī netika atvēlēts laiks kompetento drošības iestāžu rekomendētajam (vismaz trīs līdz sešu mēnešu) periodam detalizētām drošības pārbaudēm pirms vēlēšanu norises. Arī attiecībā uz Eiropas Parlamenta vēlēšanu un tautas nobalsošanas moduļu izstrādi šāds grafiks tika sagatavots jau 2022. gadā, tomēr plānotās darbības nav uzsāktas atbilstoši tajā plānotajiem termiņiem.

Revīzijas laikā 2023. gada martā²⁴ CVK skaidroja, ka iepriekš, 2022. gadā, CVK iesniegtie papildu budžeta finansējuma pieprasījumi ar VVS sistēmas izstrādi un tās darbināšanu saistītiem procesiem līdz šim nav apstiprināti ne valdībā, ne Saeimā. CVK jaunās vadības rīcībā nav pieejama pilnvērtīga informācija par iepriekš sagatavoto papildu finansējuma pamatojumu un aprēķiniem, kā arī pastāv riski saistībā ar iepriekšējā sistēmas izstrādātāja SIA “SOAAR”²⁵ piesaisti turpmāko izstrādes darbu veikšanai. Līdz ar to jauni VVS izstrādes iepirkumi pašlaik netiek organizēti. Tā kā būtiski CVK gala lēmumi saistībā ar VVS turpmāko moduļu iegādi tikai vēl sekos, Valsts kontrole uzskata, ka ieteikuma ieviešana pašlaik vēl turpinās.

Līdz ar to kopumā aktuāli ir pieņemt stratēģisku lēmumu par VVS tālāko attīstību. Jau Valsts kontroles revīzijā par CVK 2021. gada pārskata pareizību, konstatējot atkārtotas nepilnības VVS izstrādē un lietošanas nodrošināšanā, grūtības tam nodrošināt nepieciešamos finanšu un cilvēkresursus, kā arī atkarību no viena komersanta visos ar VVS saistītos jautājumos, tika rekomendēts²⁶ CVK sadarbībā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju (turpmāk- VARAM) un drošības iestādēm aktualizēt Ministru kabinetā un Saeimā jautājumu par VVS attīstību, kas ietvertu gan redzējumu par sistēmas funkcionālo attīstību, gan par optimālāko risinājumu sistēmas pārvaldīšanai un uzturēšanai. Diskusiju rezultātā nepieciešams nonākt līdz koncepcijai par turpmāko vēlēšanu nodrošināšanai nepieciešamās informācijas sistēmas attīstību un tās darbības tehnisko atbalstu. Tāpat 2021. gada pārskata revīzijā tika sniegts ieteikums²⁷ CVK pilnveidot (iestādes pašu spēkiem vai piesaistot ārpalikumu) VVS izstrādes plānošanas un izpildes uzraudzību, nepieciešamo izmaiņu un saņemto nodevumu kvalitātes pārbaudes dokumentēšanu, kā arī izvērtēt līdz šim jau saņemto VVS un tās tehniskās dokumentācijas kvalitāti un izmantojamību sistēmas attīstībai. Ņemot vērā, ka notiekošie procesi saistībā ar KNAB ierosināto kriminālprocesu²⁸ var nākotnē ietekmēt sadarbību ar ilglaicīgo VVS izstrādātāju, abu sniegto ieteikumu ieviešana pašlaik ir īpaši aktuāla.

Valsts kontrole uzskata, ka:

- ❖ vispirms ir nepieciešams detalizēti saprast jau esošo piegādāto VVS komponentu un to dokumentācijas kvalitāti;
- ❖ pēc tam kopā ar sadarbības iestādēm analizēt tālākās VVS attīstības, uzturēšanas un atbalsta alternatīvas (neaprobežojoties tikai ar CVK IT kapacitātes vairākkārtējas palielināšanas variantu);
- ❖ un tikai tad secīgi prasīt tam nepieciešamo papildu finansējumu un nodrošināt nākamo VVS moduļu attīstību atbilstoši izdarītajai izvēlei.

Tomēr faktiskā šī ieteikuma ieviešana nenoritēja atbilstoši plānotajām darbībām. CVK neveica jau iepriekš piegādāto VVS komponentu pārvērtēšanu, norādot uz šādu pārbaužu nelietderīgumu esošās CVK IT kapacitātes ietvaros, laicīgi un aktīvi neorganizēja diskusijas ar citām sadarbības iestādēm par VVS attīstības koncepcijas izstrādi un alternatīvu apzināšanu. Tā vietā CVK darbība pamatā koncentrējās tikai uz papildu finansējuma pieprasījumu sagatavošanu VVS nākamā moduļa izstrādei tuvākajām vēlēšanām un IT kapacitātes celšanai, neparedzot atsevišķus resursus vēlēšanu informācijas sistēmas tālākās koncepcijas izstrādei. Tomēr CVK sagatavotie papildu finansējuma pieprasījumi²⁹ gan IT kapacitātes celšanai, gan 2024. gadā notiekošo Eiropas Parlamenta vēlēšanu vajadzībām nepieciešamā sistēmas moduļa izstrādei valdībā un Saeimā 2023. gadā netika apstiprināti, norādot uz nepieciešamību veikt papildu pārbaudes, detalizētākus aprēķinus, sniegt pamatojumus un analizēt arī citas alternatīvās iespējas gan CVK kā iestādes tālākai attīstībai, gan iespējamai IKT pārvaldības funkciju nodošanai citām valsts pārvaldes iestādēm ar augstāku esošo kapacitāti un kompetencēm IKT jomā.

Nomainoties CVK vadībai, 2023. gadā ir atsāktas diskusijas ar dažādām sadarbības iestādēm par VVS attīstības un IT kapacitātes stiprināšanas alternatīvām, tostarp, izskatot iespēju nodot daļu IKT pārvaldības funkcijas arī citām valsts iestādēm ar plašāku jau esošo IT kapacitāti un redzējumu par sistēmas tālākās attīstīšanas variantiem. Tāpat CVK ir atkārtoti identificēta būtiska nepieciešamība detalizēti izvērtēt līdz šim jau piegādātos VVS komponentus, piegādāto dokumentāciju un to izmantošanas iespēju turpmākajos sistēmas attīstības scenārijos. Līdz ar to Valsts kontrole uzskata, ka būtiski lēmumi par vēlēšanu nodrošināšanai nepieciešamo informācijas sistēmu vēl tikai sekos un ieteikumu ieviešana aktīvi turpinās. Valsts kontrole turpinās sekot līdzi visu šo ieteikumu ieviešanai.

Revīzijas raksturojums

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis ir pārbaudīt gada pārskatu – vai 2022. gada pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par CVK finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un CVK darbības finansiālajiem rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī, un vai tas ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Revidējamās vienības un revidentu atbildība

CVK vadība ir atbildīga par gada pārskata sagatavošanu atbilstoši Ministru kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumiem Nr. 344 “Gada pārskata sagatavošanas kārtība” un tajā sniegtās informācijas patiesu uzrādīšanu saskaņā ar normatīvo aktu prasībām. Šī atbildība paredz izveidot, ieviest un uzturēt tādu iekšējās kontroles sistēmu, kura nodrošina gada pārskata sagatavošanu bez krāpšanas un kļūdu izraisītām neatbilstībām, kā arī izvēlēties un lietot piemērotu grāmatvedības politiku un, sagatavojot gada pārskatu, izvērtēt CVK spēju turpināt darbību, ņemot vērā visu pieejamo informāciju par turpmākajiem iestādes plāniem, kas aptver vismaz 12 mēnešus pēc bilances datuma.

Valsts kontrole ir atbildīga par revīzijas vadību, pārraudzību, veikšanu, ziņojuma sagatavošanu un Valsts kontroles atzinuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem. Revīzija veikta saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem.

Saskaņā ar šiem standartiem revīzijas grupa ievēro ētikas prasības un revīziju par gada pārskata sagatavošanu plāno un veic, lai iegūtu pietiekamu pārliecību, ka finanšu pārskatos nav būtisku kļūdu un neatbilstību un vadības ziņojumā iekļautā informācija nav būtiski atšķirīga no finanšu pārskatā iekļautās informācijas vai revīzijas laikā iegūtās citas informācijas vai arī kādā citā veidā tā nav būtiski sagrozīta.

Revīzijas pamatojums, apjoms un kritēriji

Finanšu revīzija “Par Centrālās vēlēšanu komisijas 2022. gada pārskata sagatavošanas pareizību” ir veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3. panta 2. punktu un Valsts kontroles Revīzijas un metodoloģijas departamenta 03.01.2023. revīzijas grafiku Nr.2.4.1-6/2023.

Revīzijas laikā Valsts kontrole veica pārbaudes procedūras par gada pārskata sagatavošanas un darījumu atbilstību Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām. Revīzijā, izdarot profesionālus spriedumus un saglabājot profesionālo skepsi, revīzijas grupa:

- identificēja un novērtēja risku, ka finanšu pārskatos varētu būt būtiskas krāpšanas vai kļūdu izraisītas neatbilstības, izstrādāja un veica revīzijas procedūras, kuru mērķis ir mazināt šos riskus, kā arī ieguva revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu Valsts kontroles atzinumam;

- guva izpratni par revīzijai būtiskām revidējamās vienības iekšējām kontrolēm, lai izstrādātu un piemērotu pastāvošiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, nevis lai sniegtu atzinumu par iekšējās kontroles sistēmas darbības efektivitāti;
- izvērtēja izmantoto grāmatvedības uzskaites politiku atbilstību un grāmatvedības aplēšu un ar tām saistīto vadības uzrādīto skaidrojumu pamatotību;
- izvērtēja vispārējo finanšu pārskatu struktūru un saturu, ieskaitot atklāto informāciju un skaidrojumus pielikumā, tostarp veica pārskata sakarību un pārskata datu atbilstības grāmatvedības uzskaites datiem pārbaudi, novērtēja vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību un vērtēja, vai finanšu pārskati sniedz patiesu priekšstatu par pārskatā atklātajiem darījumiem un notikumiem;
- iepazinās ar vadības ziņojumu un izvērtēja, vai tajā iekļautā informācija nav būtiski atšķirīga no finanšu pārskatā iekļautās informācijas vai revīzijas laikā iegūtās citas informācijas vai arī kādā citā veidā tā nav būtiski sagrozīta;
- pārbaudīja iepriekšējās Valsts kontroles revīzijās par CVK 2018., 2020. un 2021. gada pārskata sagatavošanu sniegto ieteikumu ieviešanu konstatēto kļūdu un nepilnību novēršanai.

Revīzijas laikā izlases veidā pārbaudīti šādi CVK pārskata posteņi:

- darījumu posteņi (tajā skaitā, veicot darījumu posteņu pārbaudi, iegūta pārliciecība par bilances posteņi Saistības (konts 5000) un Prasības (konts 2300)):
 - atlīdzība (EKK 1000);
 - pakalpojumi (EKK 2200);
 - krājumi (EKK 2300);
 - pamatkapitāla veidošana (EKK 5000);
 - transferti (EKK 7460);
- bilances posteņi:
 - pārskata gada budžeta izpildes rezultāts (konts 3520);
- gada pārskata sakarību pārbaude.

Revīzijā saistībā ar nemateriālo ieguldījumu (VVS Saeimas moduļa) un IS pakalpojumu (VVS infrastruktūras nodrošināšanas, pavadīšanas, izmaiņu realizācijas, konfigurēšanas un ieviešanas tehniskos darbu) iegādi likumības aspekti skatīti, ciktāl tie attiecas uz šo darījumu attaisnojuma dokumentu maksājumu veikšanai izvērtēšanu, neveicot padziļinātu iepirkumu procesa izvērtēšanu.

Revīzijas grupa ir konstatējusi, ka nav galveno revīzijas jautājumu, par kuriem būtu jāziņo atbilstoši 701. starptautiskajam revīzijas standartam “Ziņošana par galvenajiem revīzijas jautājumiem neatkarīga revidenta ziņojumā”³⁰. Galvenie revīzijas jautājumi ir jautājumi, kas ir aplūkoti revīzijā un pēc revidentu profesionālā sprieduma ir visnozīmīgākie pārskata perioda finanšu pārskatu revīzijā 701. starptautiskā revīzijas standarta kontekstā. Galvenos revīzijas jautājumus revīzijas grupa nosaka no jautājumiem, par kuriem ir ziņots revidējamās vienības vadībai un kuri revīzijas gaitā ir prasījuši pastiprinātu revidentu uzmanību. Valsts kontrole nesniedz atsevišķu atzinumu par šiem jautājumiem.

Revīzija nodrošināja pietiekamu pamatu revīzijas ziņojuma sagatavošanai.

Sektora vadītāja p. i. vecākā valsts revidente

Dzintra Tripane

Departamenta direktore

Ilze Bādere

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Termini un skaidrojumi

Saīsinājums/termins	Skaidrojums
CVK	Centrālā vēlēšanu komisija
IKT	informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
IS	informācijas sistēmas
IT	informācijas tehnoloģijas
KNAB	Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VVS	Vēlēšanu vadības sistēma

Pielikums. Valsts kontroles revīzijās sniegtie ieteikumi CVK IKT pārvaldības pilnveidei un CVK plānotās darbības to īstenošanai

Revīzija, ieteikums	CVK plānotās darbības	Ziņošanas par ieteikuma ieviešanu termiņš ³¹
2020	1.1. Līdz 30.06.2021.:	Sākotnējais termiņš – 31.01.2022. Ar grozījumiem – 03.04.2023.
1. Lai savlaicīgi veiktu sagatavošanās darbus iepirkuma organizēšanai un vēlēšanu sistēmas izstrādei, piegādei un ieviešanai un nodrošinātu iespēju veikt tās funkcionālo un drošības testēšanu vismaz trīs līdz sešus mēnešus pirms lietošanas uzsākšanas datuma, CVK sagatavot detalizētu darbu un laika grafiku vēlēšanu moduļu izstrādei un ieviešanai, kā arī izvērtēt tam nepieciešamos CVK resursus (t. sk. IT resursus) un piesaistīt nepieciešamo finansējumu.	1.1.1. apzināt un izanalizēt nepieciešamos resursus CVK vēlēšanu IS uzturēšanai un attīstībai 2022.–2024. gada periodam. 1.1.2. sagatavot un iesniegt 2022. gada budžeta pieprasījumā līdzekļus CVK IT kapacitātes stiprināšanai, vēlēšanu IS funkcionālai un drošības testēšanai 2022.–2024. gada periodam. 1.2. Līdz 31.07.2021. izstrādāt detalizētu darbu plānu un laika grafiku VVS Saeimas vēlēšanu moduļa izstrādei un ieviešanai, rēķinoties ar to, ka būs pieejami plāna īstenošanai nepieciešamie resursi. 1.3. Līdz 31.01.2022. izstrādāt detalizētu darbu plānu un laika grafiku VVS Eiropas Parlamenta un tautas nobalsošanas moduļu izstrādei un ieviešanai, rēķinoties ar to, ka būs pieejami plāna īstenošanai nepieciešamie resursi. <i>Precizētās darbības ieteikuma ieviešanai:</i> - apzināt līdz 30.04.2022. papildu nepieciešamo finansējumu VVS Eiropas Parlamenta vēlēšanu moduļa iegādei, sagatavojot un iesniedzot papildu nepieciešamā finansējumu pieprasījumu 2023. gada budžetā; - ņemot vērā CVK piešķirtos finanšu un cilvēkresursus, aktualizēt grafiku VVS Eiropas Parlamenta vēlēšanu moduļa un tautas nobalsošanas moduļa izstrādei un ieviešanai.	
2020	3.1. Līdz 30.06.2021. ieplānot un iesniegt 2022. gada budžeta pieprasījumā līdzekļus vēlēšanu IS ārējā drošības audita veikšanai 2022.–2024. gada periodam. 3.2. Līdz 30.04.2022. izstrādāt un aktualizēt vēlēšanu IS iekšējos tiesību aktus VVS Saeimas vēlēšanu modulim. 3.3. Līdz 30.06.2022. piesaistīt un veikt vēlēšanu IS ārējo drošības auditu pirms 2022. gada Saeimas vēlēšanām, ja šim mērķim 2022. gada budžetā tiek atbalstīts finansējums. 3.4. Līdz 30.11.2023. izstrādāt un aktualizēt vēlēšanu IS iekšējos tiesību aktus VVS Eiropas Parlamenta vēlēšanu un tautas nobalsošanas modulim.	30.11.2023.
3. Lai nodrošinātu vēlēšanu IS drošību un normatīvo aktu ievērošanu, CVK piesaistīt un veikt vēlēšanu IS ārējo drošības auditu, kā arī izstrādāt un aktualizēt nepieciešamos iekšējos tiesību aktus pirms IS un tās atsevišķo funkcionālo bloku lietošanas uzsākšanas.		

2021

2. CVK sadarbībā ar VARAM un drošības iestādēm aktualizēt Ministru kabinetā un Saeimā jautājumu par VVS attīstību, kas ietver gan redzējumu par sistēmas funkcionālo attīstību, gan par optimālāko risinājumu sistēmas pārvaldīšanai un uzturēšanai, diskusiju rezultātā izstrādājot koncepciju par vēlēšanu vadības sistēmas attīstību un darbības tehnisko atbalstu.

2.1. Jautājums par VVS attīstību ir ticis aktualizēts 2022. gada martā, līdz ar to ieteikuma pirmā daļa ir tikusi īstenota.

2.2. Apzināt nepieciešamo finansējumu un cilvēkresursus VVS attīstības un darbības tehniskā atbalsta koncepcijas izstrādei, iesniegt prioritārā pasākuma pieteikumu 2023. gada budžetā.

2.3. Izstrādāt VVS attīstības un darbības tehniskā atbalsta koncepciju, ja 2023. gada budžetā tiek piešķirts finansējums. Koncepcijas izstrādē piesaistīt VARAM, drošības iestāžu pārstāvjus, IT ekspertus.

02.05.2023.

2021

3. CVK pilnveidot (pašu spēkiem vai piesaistot ārpalpojumu) VVS izstrādes plānošanas un izpildes uzraudzību, nepieciešamo izmaiņu un saņemto nodevumu kvalitātes pārbaudes dokumentēšanu, kā arī izvērtēt līdz šim jau saņemto vēlēšanu vadības sistēmu un tās tehniskās dokumentācijas kvalitāti un izmantojamību sistēmas attīstībai.

3.1. Līdz 01.07.2022. apzināt nepieciešamo finansējumu un cilvēkresursus VVS izstrādes plānošanas un izpildes uzraudzības, nepieciešamo izmaiņu un saņemto nodevumu kvalitātes pārbaudes dokumentēšanas pilnveidošanai. Iesniegt prioritārā pasākuma pieteikumu.

3.2. Ieviest uzlabojumus VVS izstrādē, plānošanā un uzraudzībā, ja tiek piešķirts finansējums ieteikuma īstenošanai, sākot ar 2023. gadu.

Ieteikuma īstenošanai daļā "izvērtēt līdz šim jau saņemto vēlēšanu vadības sistēmu un tās tehniskās dokumentācijas kvalitāti un izmantojamību sistēmas attīstībai" CVK nepiekrīt, jo tā būtu nelietderīga resursu tērēšana situācijā, kad CVK nav atbilstošu IT speciālistu.

31.01.2023.

Atsauces

¹ Likuma "Par Centrālo vēlēšanu komisiju" 1. pants.

² Saeimas 02.02.2023. paziņojumi "Par CVK locekļu ievēlēšanu" un "Par Kristīnes Saulītes ievēlēšanu par CVK priekšsēdētāju".

³ Valsts kontroles revīzijas Nr. 2.4.1-46/2018 "Par CVK 2018. gada pārskata sagatavošanas pareizību", Nr. 2.4.1-45/2019 "Par CVK 2019. gada pārskata sagatavošanas pareizību", Nr. 2.4.1-36/2021 "Par CVK 2021. gada pārskata sagatavošanas pareizību".

⁴ Valsts kontroles revīzijas Nr. 2.4.1-46/2018 "Par Centrālās vēlēšanu komisijas 2018. gada pārskata sagatavošanas pareizību" ziņojums.

⁵ Valsts kontroles revīzijas Nr. 2.4.1-46/2018 "Par Centrālās vēlēšanu komisijas 2018. gada pārskata sagatavošanas pareizību" ziņojums, ieteikums Nr. 1.

⁶ Likuma "Par Centrālo vēlēšanu komisiju" 4. un 6. pants.

⁷ Valsts kontroles revīzijas Nr. 2.4.1-45/2019 "Par CVK 2019. gada pārskata sagatavošanas pareizību" ziņojums.

⁸ Valsts kontroles revīzijas Nr. 2.4.1-36/2021 "Par CVK 2021. gada pārskata sagatavošanas pareizību" ziņojums.

⁹ Finanšu ministrijas 09.12.2021. rīkojums Nr. 831 par līdzekļu piešķiršanu CVK (saskaņā ar Ministru kabineta 12.05.2021. rīkojumu Nr.308 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"" saistībā ar Covid-19 seku novēršanu.

¹⁰ CVK 2022. gada budžeta izpildes pārskata skaidrojumi, 09.03.2023. Nr. 02-01.7/36e.

¹¹ CVK 29.12.2021. apstiprinātās vadlīnijas pašvaldību vēlēšanu komisijām un vēlēšanu iecirkņu komisijām "Vēlēšanu iecirkņa aprīkojums, vēlēšanu komisijas locekļu un darbinieku skaits, plānoto darba stundu skaits Saeimas vēlēšanās".

¹² CVK 05.09.2022. vēstule Nr. 02-01.7/203e Valsts kontrolei.

¹³ CVK 30.06.2022. vēstules Nr. 02-01.7/127e Finanšu ministrijai un Pārresoru koordinācijas centram "Par prioritārajiem pasākumiem" 1.6. pielikums.

¹⁴ Saeima, 09.03.2023. apstiprinot budžetu 2023. gadam, nolēma piešķirt līdzekļus CVK budžeta programmā "Vispārējā vadība", lai nodrošinātu CVK trūkstošo finansējumu nodarbināto atlīdzībai 2023. gada 9 mēnešiem un 12 mēnešiem turpmāk ik gadu, kā arī nodrošinātu kapacitātes celšanu, tā nodrošinot pietuvošanos vidējam līmenim valsts pārvaldes iestāžu nodarbinātajiem.

¹⁵ CVK 17.09.2022. vēstule Nr. 02-01.7/223e Latvijas Republikas Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai.

¹⁶ 06.10.2022. likums "Grozījumi Likumā par budžetu un finanšu vadību".

¹⁷ Likuma "Par Centrālo vēlēšanu komisiju" 1.pants.

¹⁸ Valsts kontroles revīzija Nr. 2.4.1-47/2020 "Par CVK 2020. gada pārskata sagatavošanas pareizību", Valsts kontroles revīzija Nr. 2.4.1-36/2021 "Par CVK 2021. gada pārskata sagatavošanas pareizību".

¹⁹ Valsts kontroles 29.04.2022. revīzijas Nr.2.4.1-36/2021 "Par CVK 2021. gada pārskata sagatavošanas pareizību" ziņojums.

²⁰ KNAB informē par uzsāktu kriminālprocesa saistībā ar CVK organizētu iepirkumu, 29.11.2022., pieejams: <https://www.knab.gov.lv/lv/jaunums/knab-informe-par-uzsakto-kriminalprocesu-saistiba-ar-cvk-organizetu-iepirkumu> (skatīts 04.04.2023.).

²¹ Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas 24.01.2023. sēdes darba kārtības 2. jautājums, Ministru prezidenta un CVK priekšsēdētājas 30.03.2023. tikšanās, pieejams: <https://www.mk.gov.lv/lv/jaunums/karins-ar-sauliti-parruna-cvk-turpmakos-darbibas-planus-un-institucionalo-parvaldibu> (skatīts 04.04.2023.), Valsts prezidenta Egila Levita 03.04.2023. tikšanās ar CVK priekšsēdētāju, pieejams: <https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-atbalsta-parmainas-cvk-institucionalaja-parvaldiba> (skatīts 04.04.2023.).

²² Valsts kontroles revīzijas Nr. 2.4.1-47/2020 "Par CVK 2020. gada pārskata sagatavošanas pareizību" ziņojums, ieteikums Nr. 3.

²³ Valsts kontroles revīzijas Nr. 2.4.1-47/2020 "Par CVK 2020. gada pārskata sagatavošanas pareizību" ziņojums, ieteikums Nr. 1.

²⁴ Valsts kontroles 07.03.2023. intervija ar CVK vadību.

²⁵ SIA "SOAAR" reģistrācijas Nr. 45403018166, juridiskā adrese: "Mazplānlejas", Salas pag., Jēkabpils nov., LV-5230.

²⁶ Valsts kontroles revīzijas Nr. 2.4.1-36/2021 "Par CVK 2021. gada pārskata sagatavošanas pareizību" ziņojums, ieteikums Nr. 2.

²⁷ Valsts kontroles revīzijas Nr. 2.4.1-36/2021 "Par CVK 2021. gada pārskata sagatavošanas pareizību" ziņojums, ieteikums Nr. 3.

²⁸ KNAB informē par uzsāktu kriminālprocesa saistībā ar CVK organizētu iepirkumu, 29.11.2022., pieejams: <https://www.knab.gov.lv/lv/jaunums/knab-informe-par-uzsakto-kriminalprocesu-saistiba-ar-cvk-organizetu-iepirkumu> (skatīts 04.04.2023.).

²⁹ CVK 30.06.2022. vēstules Nr. 02-01.7/127e Finanšu ministrijai un Pārresoru koordinācijas centram "Par prioritārajiem pasākumiem" 2. pielikums.

³⁰ Starptautiskos revīzijas standartus finanšu revīziju jomā izmanto arī Starptautiskā Augstāko revīzijas iestāžu organizācija (INTOSAI), kā arī tie saskaņā ar Valsts kontroles likuma 1. panta trešo daļu ir saistoši Valsts kontrolei, kas veic revīzijas atbilstoši starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem.

³¹ Saskaņā ar Valsts kontroles lēmumu.